03.02.2017

לכולם שלום,

פוריות – עבר עוד חודש, ותוצאות ארציות של פוריות הפרות , מחזקות את המגמה שנראתה כבר בחודשיים האחרונים. עיקר השיפור בפוריות הוא בפרות. אנו "בשלב" היציאה מהתחתית השנתית, המדווחת כל שנה ושנה, בחודשים אוגוסט וספטמבר. בעגלות, השינויים בין הקיץ והחורף, קטנים יותר, אולם קיימים. אנחנו צועדים לכיוון ה- 64-66 אחוזי התעברות, בהזרעה ראשונה, כפי שנראה באיור 1.

במבכירות ובבוגרות, מזהים את מגמת "היציאה" מהתחתית. ההבדל הגדול של השנה, שאותה תחתית הייתה באחוזי התעברות טובים וגבוהים בכ-11 עד 13 נקודות האחוז. בניתוח התוצאות לקראת חודשי החורף, הפערים מצטמצמים. וכפי שתמיד נאמר: ההבדל השנתי של אחוזי ההתעברות, תלוי במידה רבה באחוזי ההתעברות של הקיץ.

איור 1: אחוזי ההתעברות בחודשים ינואר עד אוקטובר, בשלוחות השונות, בשנים 2014-16

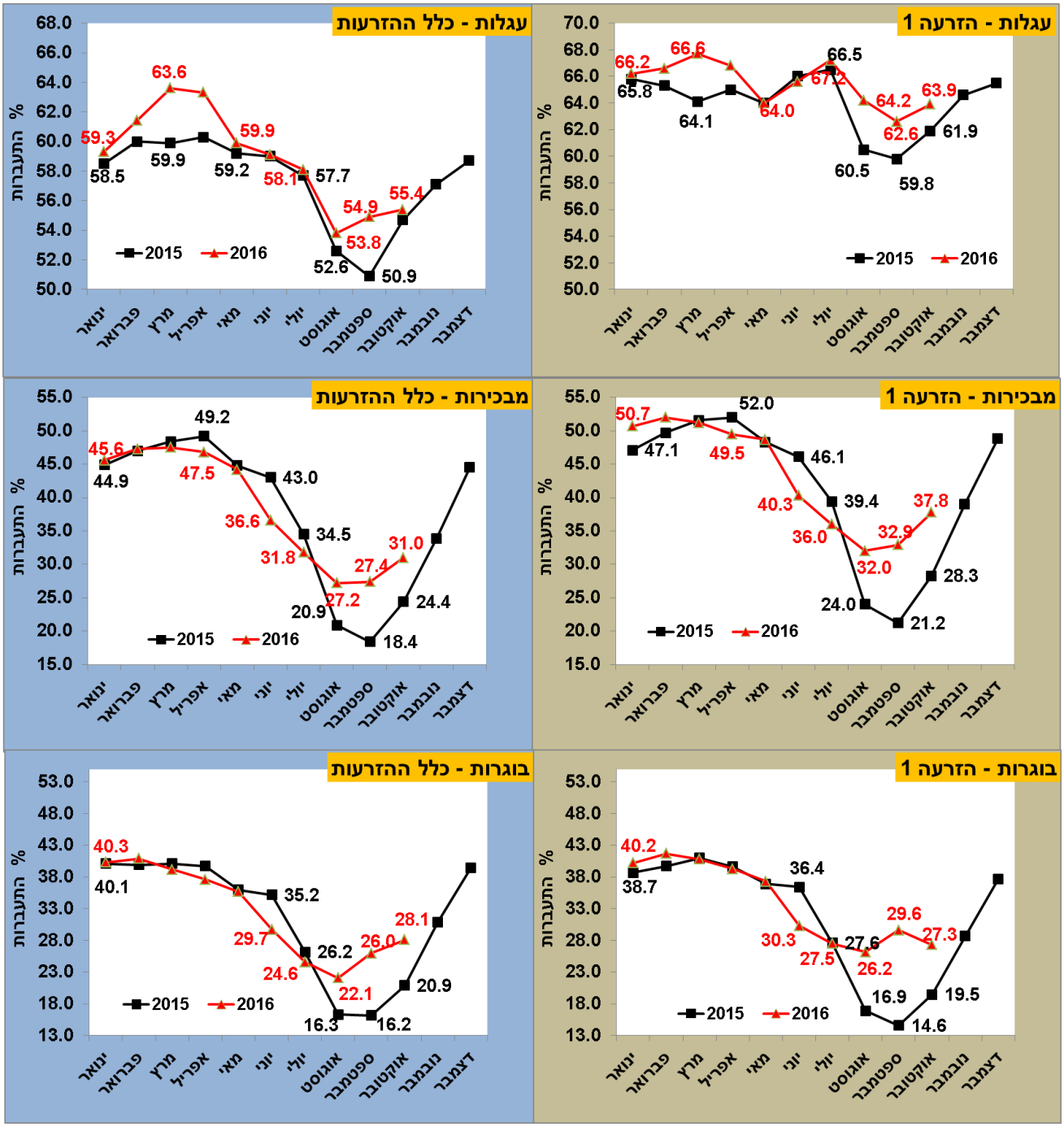

אנו עוקבים גם אחרי חודשיי וימיי המנוחה בשלוחות השונות. המשק הישראלי, המושפע רבות ממדיניות מעבר החלב לקייץ ובהתאם לכך תכנון הזרעות/המלטות, מתנהג בהתאם לכך גם בחודשיי המנוחה של העגלות וימיי המנוחה של המבכירות.

איור 2: חודשי המנוחה של העגלות מינואר-אוקטובר 2016

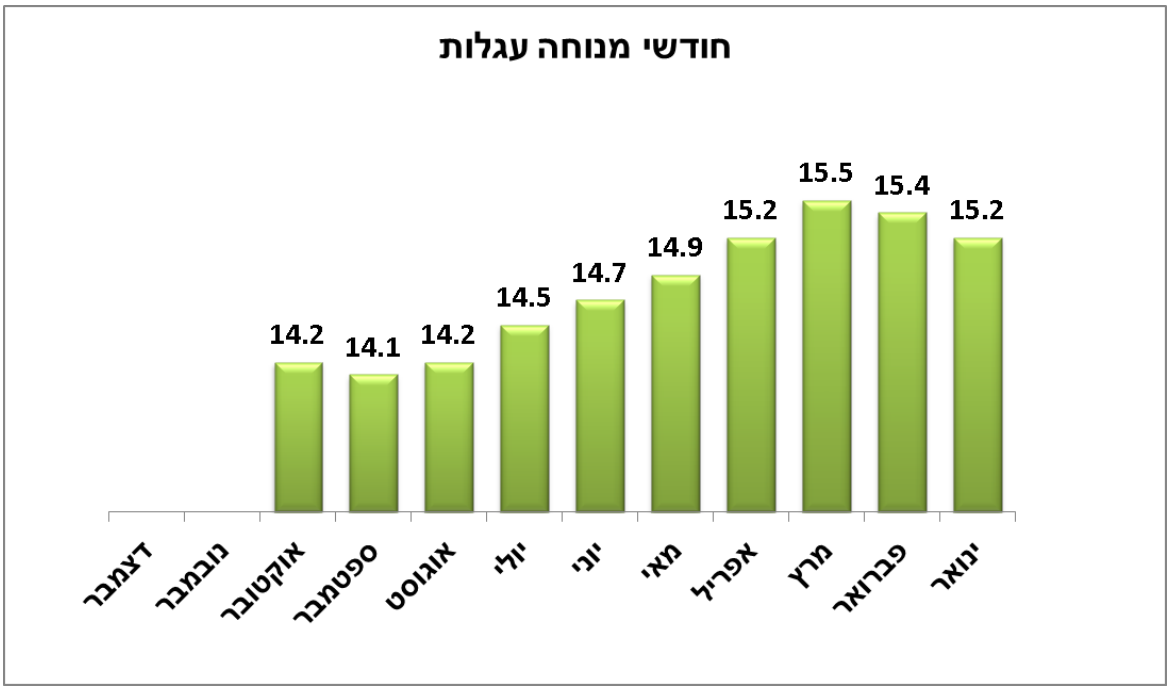

תחילת השנה מושפעת מדחיית ההזרעות הראשונות של העגלות, לתחום ההזרעות ה"עדיפות" לפי התכנון השנתי. ובכך חודשים ינואר עד אפריל הן עגלות הנסחבות "עוד כחודש" כדי להכניסן לתחום התכנון: פברואר-יוני. כך זה עובד כבר מספר שנים. יותר ויותר משקים, נהנים מביצוע זה והביטוי משתקף בחלב קיץ ובפוריות טובה יותר בשלוחות המבכירות והבוגרות. תמיד יש לזכור שתחלובה ממוצאת מסתכמת ב-358 ימים והמרווח בין המלטות הוא 417 ימים, כלומר – 59 ימיי יובש (סיכומי ספר העדר לשנת 2015). נתונים אלו משפיעים על תכנון של כלל העדר שתחילתו בעגלות ולאחר מכן, כל שנה, דחייה של מועד ההזרעה בעוד חודש-חודשיים.

שלוחת המבכירות היא השלוחה המתמידה בתחלובה. מכאן, שהיא השלוחה התומכת לתכנון המתבצע בעגלות, במהלך הזזת ההמלטות לתקופה הרצויה.

איור 3 ממחיש את תנודת ימיי המנוחה הדומה לתנודת חודשיי המנוחה של העגלות. כלומר, המבכירות של תחילת השנה, "אוספות" ימיי מנוחה כדי להיכנס לתחום של ההזרעות בחודשים פברואר-יוני. הם למעשה בתחום ה-10 ימים יותר לעומת חודשי הסתיו.

נושא ימי המנוחה, הוא אחד הנושאים המרכזים בכינוסים ששיאון מבצעת משבוע הבא, באזורים השונים. יינון, הכין חומר מעניין הנתמך בספרות מקצועית מהארץ ומהעולם, המסביר את השימוש במונח "ימיי המנוחה" כרכיב ממשקי בתכנון ההזרעות והחלב ברפת הישראלית.

איור 3: ימיי המנוחה של המבכירות מינואר-אוקטובר 2016

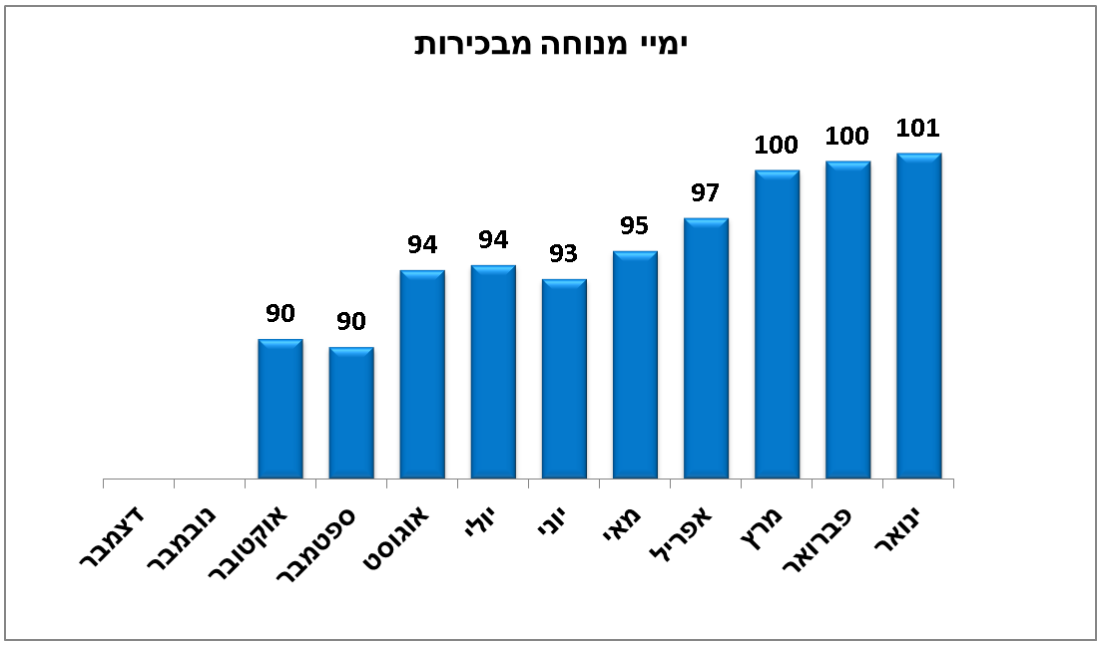

בשלוחת הבוגרות, המצב הוא שונה. שלוחה זו מושפעת מגורמים רבים, וככל שהתחלובות "מזדקנות" הן חשופות לבעיות פיסיולוגיות ובריאותיות גבוהות יותר. אמנם, רואים תנודתיות בימיי המנוחה, אולם הסיבות לכך שונות לעומת התנודתיות בשלוחת המבכירות. עיקר הירידה בימיי המנוחה היא בחודשי הסתיו. לקראת חודשי החורף (נובמבר, דצמבר) מספר ימיי המנוחה יעלה לכיוון ה-90. ההבדל "המסורתי" בין המבכירות והבוגרות הוא בכ-10 ימיי מנוחה. (איורים 3ו-4). המצב נכון בחודשי החורף. לקראת הקיץ והסתיו, הטווח בין שתי שלוחות אלו מצטמצם, ולעיתים אנו מוצאים, בביקורים ברפתות, ימיי מנוחה זהים לשתי השלוחות.

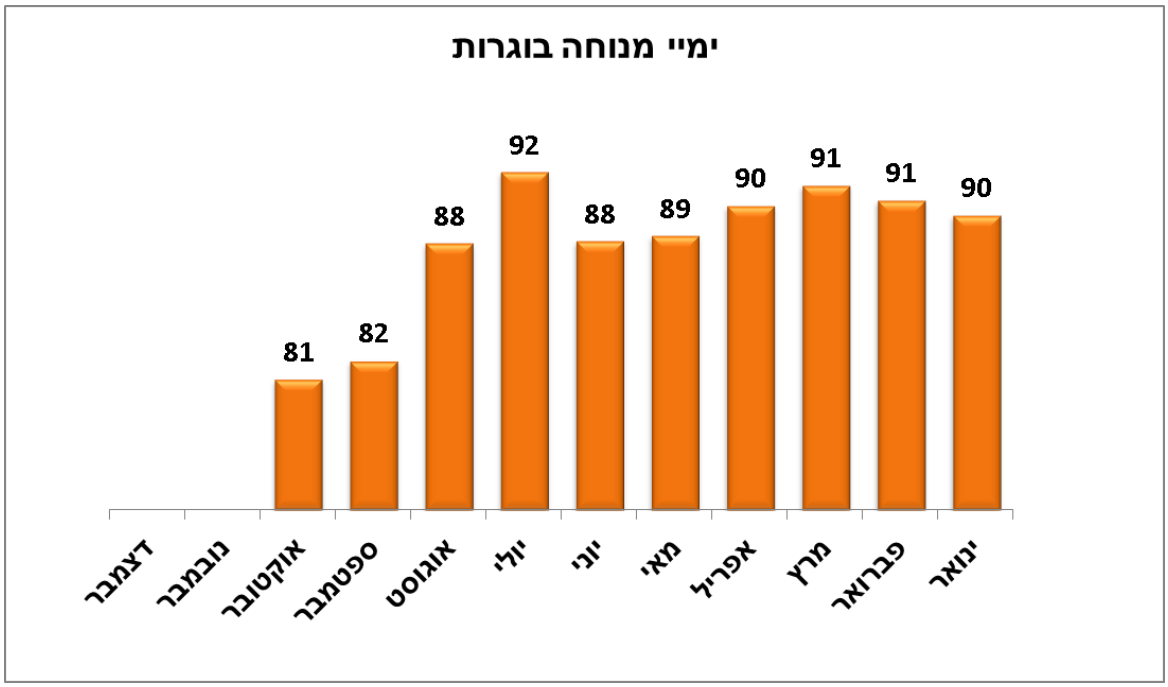

איור 4: ימיי המנוחה של הבוגרות מינואר-אוקטובר 2016

איורים אלו, דומים בשנים האחרונות, ונראה שהרפת הישראלית מתאימה את מדיניותה לתקופת הזרעות המשפרת את כלל הפוריות ברפת, ובמקביל משפיעה בכך, גם על תזוזה נכונה וכלכלית של החלב לכיוון "תמריצי הקיץ".

מספר הודעות:

- **כינוסים אזוריים המתוכננים לחודש פברואר**. הנושאים המקצועיים שיעלו בהם: משך ימי מנוחה (יינון), כשהמזריע מתלבט (אמיר), קריאה של קטלוגים וערכי סף והשפעתם על ההחלטה לשימוש בפרים (יואל).

  א. מפעלי העמק – יום שני ה-6 לפברואר

  ב. משקי הדרום – יום חמישי ה-16 לפברואר

- **כינוס מקצועי לשיאון** – ביום שלישי ה-14 לפברואר נתכנס לפגישה המקצועית החודשית שלנו. הפעם:

  א. הישגי הרפת הישראלית ב-15 השנים האחרונות – הצדדים הכלכליים, הטיפוחים והממשקים. הרצאה ודיון בנושא על ידיי אפרים עזרא

  ב. בטיחות – סקירה כללית בנושא על הנעשה בשנה האחרונה על ידיי דני או יואב.

- **דוחות ג'ורג'** – בתחילת השבוע אשלח, בצורה פרטנית, לכל מזריע את דוח הפוריות שלו לחודשים יולי-אוקטובר 2016 וכן את דו"ח ג'ורג' שלו המסכם את ההשפעה שלו על הפוריות ב-5 השנים האחרונות (שנת 2016, רק המחצית הראשונה).

שבת שלום ושבוע טוב,

יואל